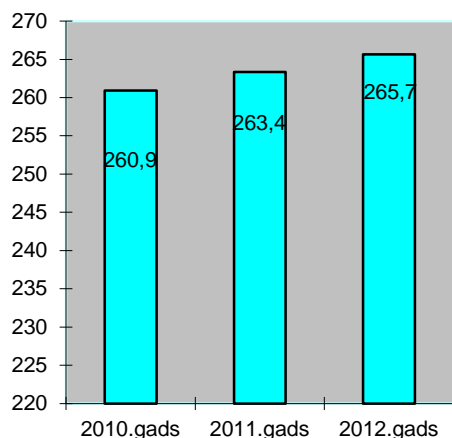

Naftas produktu (degvielas) aprite 2012.gadā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

milj.Ls 1.attēls

2012.gadā akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts **Ls 265,67 milj.** apjomā, kas ir par Ls 2,32 milj. jeb **1% vairāk** kā 2011.gadā.

2012.gadā, salīdzinot ar 2011.gadu, akcīzes nodokļa ieņēmumi **palielinājušies**:

- par dīzeļdegvielu (ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela un dīzeļdegvielu, ko izmanto par kurināmo) par Ls 8,6 milj. jeb 5%;
- par sašķidrināto naftas gāzi, kuru izmanto kā degvielu – par Ls 1,24 milj. jeb 55%.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi **samazinājušies**:

- par svinu nesaturošo benzīnu (ieskaitot svinu

nesaturošo benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts) par Ls 7,51 milj. jeb 8% un par degvielleļļu par Ls 0,028 milj. jeb 15% (*skatīt 1.pielikumu*).

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2012.gadā ietekmē:

- naftas produktu patēriņa struktūras izmaiņas – pieaudzis dīzeļdegvielas un naftas gāzes īpatsvars attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram kopējā patēriņā – naftas produktus ar lielāku akcīzes nodokļa likmi aizstāj produkti ar zemāku akcīzes nodokļa likmi (skatīt 4. nodaļu);
- akcīzes nodokļa atbrīvojumu (lauksaimniecības zemes apstrādei, marķētā dīzeļdegviela kuģiem, reaktīvā degviela aviācijai) vai samazinātās nodokļa likmes (marķētā dīzeļdegviela apkurei un siltumenerģijas iegūšanai produkcijas ražošanas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai, izmantošanai brīvostu un brīvo zonu tehnikā) piemērošana;
- patēriņam Latvijā nodoto naftas produktu apjoma pieaugums par 2%, salīdzinot ar 2011.gadu;
- akcīzes nodokļa likmes palielināšana benzīnam 2011.gada 1.jūnijā (*likmes skatīt 3.pielikumā*).

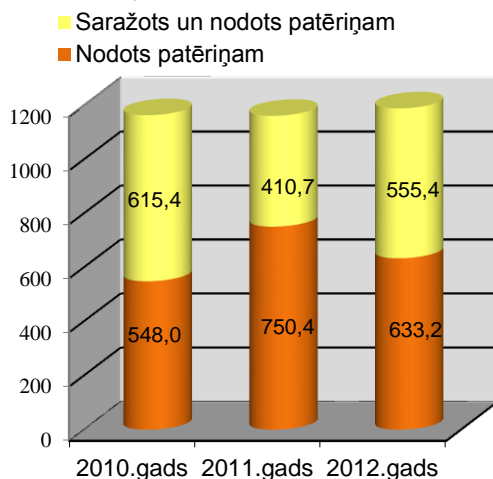
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2012.gada 31.decembrī komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu:

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 88
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 3;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 52;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 34;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 134.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2012.gadā kopumā Latvijā patēriņam nodoti naftas produkti (degviela) **1188,53 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 27,49 tūkst. tonnām jeb **2% vairāk** kā 2011.gadā.

Veicot analīzi pa naftas produktu veidiem redzams, ka **2012.gadā**, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, patēriņam nodoto naftas produktu struktūra ir mainījusies par labu naftas produktiem ar mazāku akcīzes nodokļa likmi, jo ievērojami **palielinājies** patēriņam nodotais apjoms:

- sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par degvielu (*turpmāk - autogāze*) – par 13,90 tūkst. tonnām jeb 53%;
- dīzeļdegvielai (ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela, un iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu) (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par 40,30 tūkst. tonnām jeb 6%;
- sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto kā kurināmo – par 4,05 tūkst. tonnām jeb 15%;
- petrolejai (ieskaitot reaktīvo degvielu) (*turpmāk – petroleja*) – par 2,50 tūkst. tonnām jeb 2%.

Vienlaicīgi **samazinājies** patēriņam nodotais apjoms:

- benzīnam (ieskaitot benzīnu, kuram pievienots etilspirts) (*turpmāk – benzīns*) – par 29,53 tūkst. tonnām jeb 11%;
- degvieleļļai – par 6,65 tūkst. tonnām jeb 41% (*skatīt 2.pielikuma 1.tabulu*).

2012.gadā, salīdzinot ar 2011.gadu, trīskārtīgi pieaudzis patēriņam nodoto naftas produktu apjoms, kuri tiek iekļauti grupā „citi”. Minētais skaidrojams ar to, ka šogad tiek deklarētas un uzskaitītas smagās eļļas (metāla apstrādes vielas, citādas ziezeļļas un citādas eļļas), kas saskaņā ar likumā „Par akcīzes nodokli” veiktajiem grozījumiem, kuri stājās spēkā 2012.gada 1.februārī, tika iekļautas ar akcīzes nodokli apliekamo naftas produktu sarakstā un uz tām tiek attiecināta normatīvajos aktos noteiktā akcīzes preču aprītes kārtība.

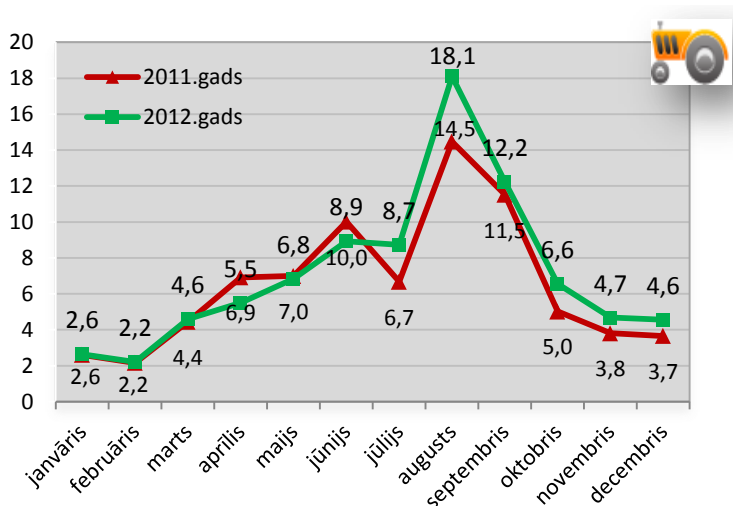
Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2012.gadā kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti *4.pielikumā*. Līderpozīcijās vērtējot pēc kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma atrodas SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”.

2012.gadā akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti (sajaukti, apstrādāti, fasēti) naftas produkti 832,33 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 79,60 tūkst. tonnām jeb 11% vairāk kā 2011.gadā. Salīdzinot ar 2011.gadu, palielinājies gandrīz visu naftas produktu veidu (izņemot degvieleļļu un petroleju) ražošanas (sajaukšanas) apjoms, visvairāk palielinājies akcīzes preču noliktavās sajauktā benzīna un dīzeļdegvielas apjoms, kas skaidrojams ar dažādu piedevu, kā arī biodegvielas pievienošanu benzīnam un dīzeļdegvielai.

2012.gadā saražots par 30,62 tūkst. tonnām jeb 51% vairāk biodīzeļdegvielas kā 2011.gadā. Jāatzīmē, ka uz citām valstīm ir izvesti 86% no Latvijā saražotās biodīzeļdegvielas (*skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu*).

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem

(tūkst. tonnās) 3.attēls

Piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, **2012.gadā** realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas 85,79 tūkst. tonnas dīzeļdegvielas un tas ir par 7,53 tūkst. tonnām jeb 10% vairāk kā 2011.gadā.

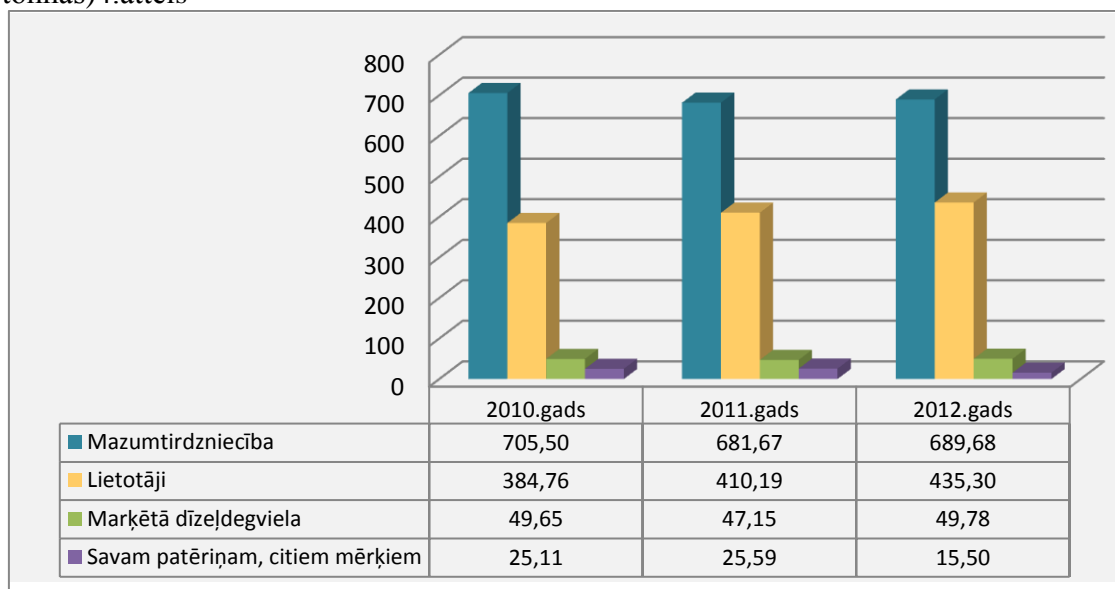
Saskaņā ar 2012.gada 2.oktobra grozījumiem Ministru kabineta 2011.gada 3.maija noteikumos Nr.344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko

izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”, 2012./2013.saimnieciskajā gadā līdz 106333750 litriem (+8 475 150 litri) tika palielināts maksimālais kopējais dīzeļdegvielas daudzums, kam piemēro atbrīvojumu no akcīzes nodokļa.

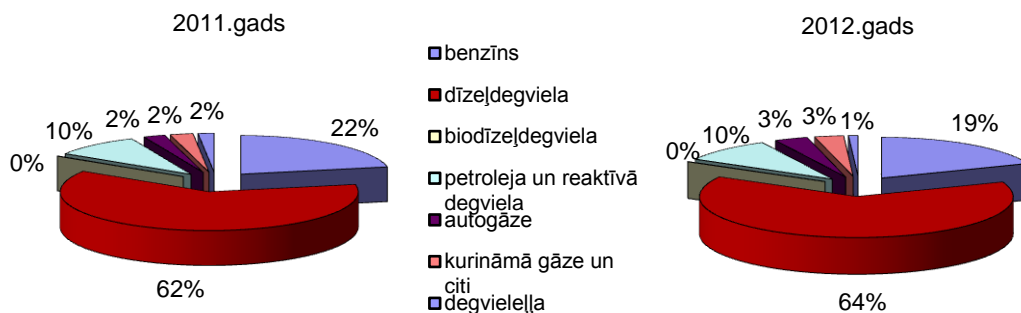
Lauku atbalsta dienests ir 2012./2013.saimnieciskajam gadam kopumā ir piešķīris tiesības, piemērojot akcīzes nodokļa atbrīvojumu, iegādāties 100 litrus dīzeļdegvielas par vienu atbilstošās platības hektāru.

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija

(tūkst. tonnās)4.attēls

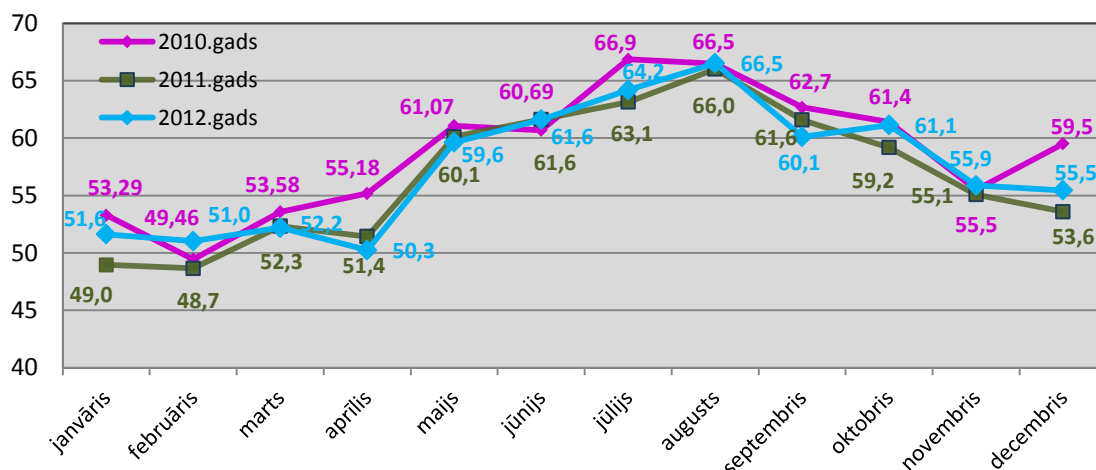
2012.gadā kopumā Latvijā realizētas 1190,27 tūkst. tonnas naftas produktu, kas ir par 25,66 tūkst. tonnām jeb 2% vairāk kā 2011.gadā. Salīdzinot ar 2011.gadu, palielinājies gan mazumtirdzniecībā, gan lietotājiem (vairumtirdzniecībā) realizētās degvielas apjoms kā arī iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas realizācijas apjoms. Samazinājies savam patēriņam un citiem mērķiem izmantoto naftas produktu daudzums (*skatīt 2.pielikuma 2.tabulu*).

Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā 5.attēls

2012.gadā salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas un sašķidrinātās naftas gāzes īpatsvars attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram (*skatīt 2.pielikuma 2.tabulu un 5.attēlu*).

4.1. Naftas produktu (degvielas) realizācija mazumtirdzniecībā (tūkst. tonnās) 6.attēls

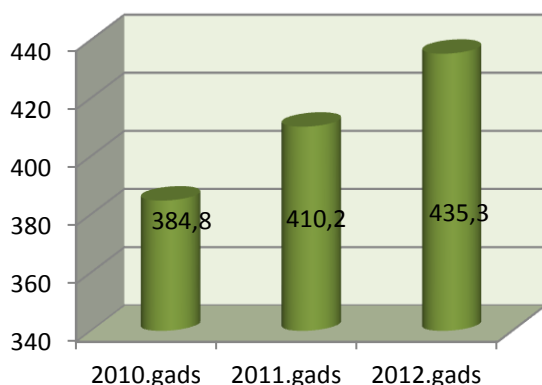
2012.gadā mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **689,68 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 8,02 tūkst. tonnām jeb **1% vairāk** kā 2011.gadā.

Par 21,82 tūkst. tonnām (5%) palielinājies mazumtirdzniecībā realizētās dīzeļdegvielas apjoms, autogāzes realizācijas apjoms pieaudzis par 13,35 tūkst. tonnām (53%), savukārt benzīna realizācijas apjoms samazinājies – par 27,23 tūkst. tonnām (11%) (*skatīt 2. pielikuma 2.1. tabulu*).

4.pielikumā uzskaitīti piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2012.gadā **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma. Līderpozīcijas mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoma ziņā 2012.gadā ir SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”, Virši-A AS un SIA „East-West-Transit”.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem

(tūkst. tonnās) 7.attēls

jeb 13% (skatīt 2. pielikuma 2.2.tabulu).

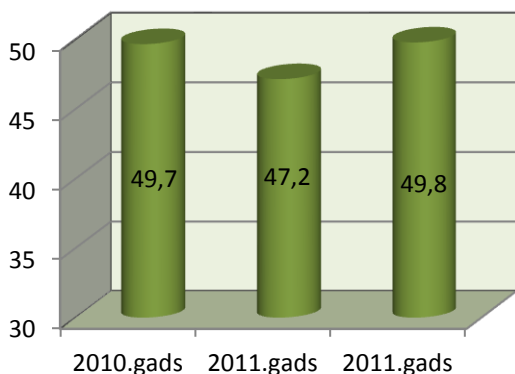
2012.gadā

lietotājiem vairumtirdzniecībā realizētas **435,3 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 25,1 tūkst. tonnām jeb **6% vairāk** kā 2011.gadā.

Realizācijas apjoms palielinājies visiem naftas produktu veidiem. Visvairāk pieaudzis dīzeļdegvielas realizācijas apjoms - kopumā par 16,23 tūkst tonnām jeb 6%, tai skaitā lauksaimniekiem realizētās dīzeļdegvielas apjoms pieaudzis par 6,34 tūkst. tonnām

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnās) 8.attēls

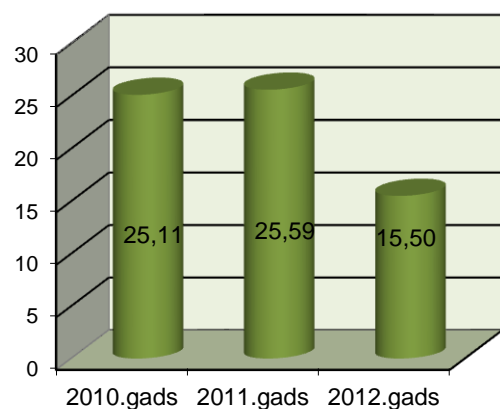
tonnām jeb 9%). Realizācijas apjoma samazinājums ir fiziskām personām izmantošanai par kurināmo (par 0,44 tūkst. tonnām jeb 11%) un kuģu apgādei (par 1,74 tūkst tonnām jeb 12%) (skatīt 2. pielikuma 2.3.tabulu).

2012.gadā

iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta **49,78 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 2,63 tūkst. tonnām jeb **par 6% vairāk** kā iepriekšējā gadā. Realizācija apjoms palielinājies juridiskajām personām izmantošanai par kurināmo vai siltumenerģijas ražošanai produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajos procesos (par 4,41 tūkst. tonnām jeb 19%) un izmantošanai brīvostu un brīvo zonu tehnikai (par 0,39 tūkst.

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst. tonnās) 9.attēls

2012.gadā

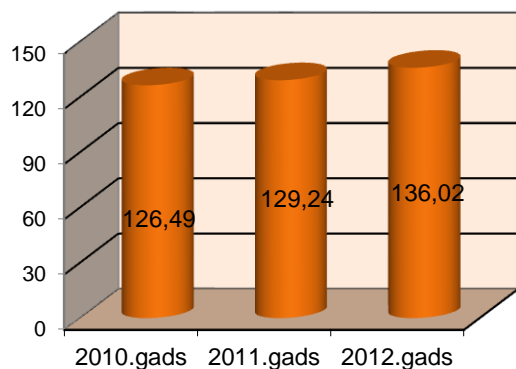
komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **15,50 tūkst. tonnu** apjomā, izmantotais apjoms ir par 10,09 tūkst. tonnām jeb **39% mazāks** kā 2011.gadā.

Samazinājies gandrīz visu degvielas veidu savam patēriņam izmantotais apjoms, izņemot naftas produktus, kas iekļauti grupā "citi", kuru apjoms ir ievērojami pieaudzis. Šajā grupā tiek iekļautas arī smagās eļļas (metāla apstrādes vielas, citādas ziezeļļas un citādas eļļas) (skatīt skaidrojumu 3.nodaļā).

(skatīt skaidrojumu 3.nodaļā).

5. Naftas produktu (degvielas) realizācija vairumtirdzniecībā

(tūkst. tonnas) 10.attēls

2012.gadā

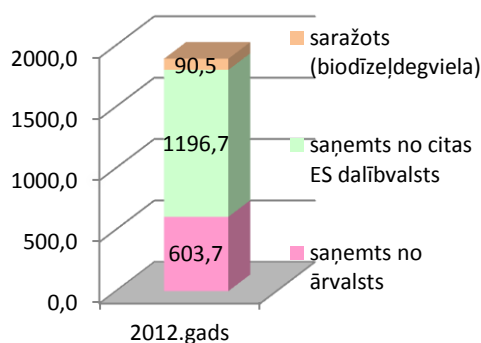
izmantojot

vairumtirdzniecības licences nosacījumus, kopumā realizētas **136,02 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 6,77 tūkst. tonnām jeb **par 5% vairāk** kā iepriekšējā gadā.

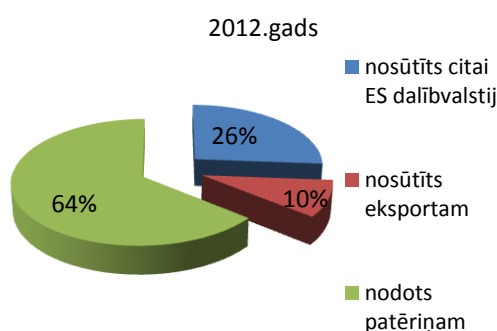
Realizācijas apjoms pieaudzis visiem degvielas veidiem. Vislielākais pieaugums degvielleļļai un dīzeļdegvielai (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

6. Naftas produktu saņemšana Latvijā un nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

(tūkst. tonnas) 11.attēls

2012.gadā kopumā Latvijas akcīzes preču noliktavās, reģistrēto saņēmēju un vairumtirgotāju noliktavās saņemti naftas produkti (degviela), to aizstājējprodukti un komponenti **1890,2tūkst. tonnu** apjomā (t.sk. saražota biodīzeļdegviela 90,45 tūkst. tonnas). 63% no kopējā naftas produktu apjoma saņemti no citām ES dalībvalstīm, 32% no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis (ieskaitot ieviešanu akcīzes preču noliktavā pārstrādei muitas kontrolē), un 5% saražoti akcīzes preču noliktavās (biodīzeļdegviela).

2012.gadā komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, gan piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, gan saskaņā ar muitas procedūrām (ieviešana pārstrādei un atpakaļizvešana), nosūtījuši naftas produktus (degvielu) kopumā **661,26 tūkst. tonnu** apjomā, tai skaitā 484,61 tūkst. tonnas nosūtītas citām Eiropas Savienības dalībvalstīm un 176,65 tūkst. tonnas izvestas no akcīzes preču noliktavām to tālākai

izvešanai uz ārvalstīm, kas nav dalībvalstis. Nosūtīto naftas produktu apjoms 2012.gadā par 153,10 tūkst. tonnām jeb **30% pārsniedz** 2011.gadā nosūtītos apjomus. (skatīt 2.pielikuma 4.tabulu).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; degvielleļļai - 0,95 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.